consistente, ad eandem Hipponensium regionum ciuitatem ab ijsdem hostibus veniretur obsidendam. Quoniam in eius tunc defensione erat constitutus Comes quidam Bonifacius, cũ Gotthorum quondam fœderatus exercitu, quã vrbem fermè quatuordecim mensibus conclusam obsederunt. Nam & Iustus illi matrimum interclusione abstuleruntur. Quo etiam nos ipsi de vicino cum aliis nostris coëpiscopis confugeramus, in eademq; omni eius obsidionis tempore fuimus. Vnde nobiscum sæpissimè colloquebamur, & Dei tremenda iudicia præ oculis nostris posita considerabamus, dicentes: Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. Pariterq; dolentes, gementes & flentes, orabamus miserationum patrem & Deum omnis consolationis, vt de eadem nos tribulatione subleuare dignaretur. Hipponensis ciuitas obsidetur Anno 410. *Psalm. 118.*

XXIX. Et fortè prouenit, vt vna cum eodem ad mensam constitutis, & inde confabulantibus, nobis diceret. Noueritis me hoc tempore nostræ calamitatis Deum rogare, vt aut hanc ciuitatem ab hostibus circundatam liberare dignetur, aut si aliud ei videtur, suos seruos ad perferendã suam voluntatem fortes faciat, aut certè vt me de hoc sæculo ad se accipiat. Quæ ille dicens, nosq; instruens, deinceps cum eodem & nos cũ nostris omnibus & ipsi, qui in eadem fuerant ciuitate, à summo Deo similiter petebamus. Et eccè tertio illius obsidionis mense decubuit lecto, febribus fatigatus, & illa vltima exercebatur ægritudine. Nec suum sanè Dominus famulum fructu suæ precis fraudauit. Nam & sibiipsi, & eidem ciuitati, quod & lachrymosis deposcit precibus, in tempore impetrauit. Noui quoque eundem & presbyterum & Episcopum pro quibusdam energumenis petentibus, vt oraret, rogatum: eumq; in oratione lachrymas fundentem, Deum rogasse, & dæmones ab hominibus recessisse. Itemq; scio ad eum ægrotantem & lecto iacentem, quendam cum suo ægroto venisse, & rogauisse, vt eidem manum imponeret, vt sanus esse posset: eumq; respondisse, si aliquid in his posset, sibi hoc vtiq; primitus præstitisset: illumq; dixisse, visitatum se fuisse, sibiq; per somnium dictum esse. Vade ad Augustinum Episcopum, vt eidem manum imponat, & saluus erit. Quod dum comperisset, facere non distulit: illumq; infirmum continuo Dominus sanum ab eodem discedere fecit. Preces eius quanti fiebant apud Deum ponderis. Aliquot S. Augustini miracula.

XXX. Interea reticendum minimè est, cum memorati impenderent hostes, à sancto viro nostro coëpiscopo Thabennensis ecclesiæ Honorato, literis fuisse consultum, vtrum nam illis aduentantibus, ex ecclesiis Episcopis vel clericis recedendum esset, nec nè. Eiq; rescriptis insinuâsse, quid magis ab illis euersoribus esset metuendum. Quam eius epistolam huic scripturæ inserere voluï. Est enim sacerdotũ Dei & ministrorũ moribus valde vtilis & necessaria. Isto modo rescriptum est ad eundem ab eodem: Sancto fratri & coëpiscopo Honorato, Augustinus in Domino salutem. Charitati tuæ misso exemplo epistolæ, quam fratri Quoduultdeo nostro coëpiscopo scripsi, putabam me hoc onere caruisse, quod mihi imposuisti, quærendo consilium, quid in his periculis, quæ tempora nostra inuenerunt, facere debeatis. Quamuis enim epistolam, &c. Honoratus Tabennensis Episcopus. *Epist. 150.*

XXXI. Sane ille sanctus in vita sua prolixa, pro vtilitate ac felicitate sanctæ Ecclesiæ Catholicæ diuinitus condonata, vixit annis septuagintasex: in clericatu autẽ vel Episcopatu annis fermè 40. Dicere nobis inter familiaria colloquia consueuerat, post perceptum baptismum etiam laudatos Christianos & sacerdotes, absq; digna & competenti pœnitentia exire de corpore non debere. Quod ipse fecit vltima, qua defunctus est, ægritudine. Nam sibi iusserat Psalmos Dauidicos, qui sunt paucissimi, de pœnitentia scribi, ipsosq, quaterniones iacens in lecto contra parietem positos diebus suæ infirmitatis intuebatur, & legebat & iugiter ac vbertim flebat. Et nè intentio eius à quoquã impediretur, ante dies fermè decem, quàm exiret de corpore, à nobis postulauit præsentibus, nè quis ad eum ingrederetur, nisi iis tantùm horis, quibus medici ad inspiciendum intrabant, vel cum ei inferretur refectio. Et ita obseruatum ac factum est, qui omni illo tempore orationi vacabat. Verbũ Dei vsq; ad ipsam suã extremam ægritudinẽ, imptætermisse, alacriter & fortiter, sana mente sanoq; cõsilio in ecclesia prædicauit. Membris omnibus sui corporis incolumis, integro adspectu atq; auditu, nobis adstantibus & videntibus, ac cum eo pariter orantibus, obdormiuit cum patribus suis, enutritus in bona senectute: & nobis coram positis, pro eius commendanda corporis depositione, sacrificium Deo oblatum est, & sepultus est. Testamentum nullum, fecit, quia vnde faceret, pauper Christi non habuit. Ecclesiæ Bibliothecam omnesq; codices diligenter posteris custodiendos semper iubebat. Si quid verò ecclesia vel in sumptibus, vel in ornamentis habuit, fideli presbytero, qui sub eodem domus ecclesiæ curam gerebat, dimisit. Nec suos consanguineos vel in proposito, vel extra constitutos, in sua vita & morte vulgi more tractauit. Quibus dum adhuc superesset, id, si opus fuit, quod & cæteris erogauit, non vt diuitias haberent, sed vt aut non, aut minus egerent. Clerum sufficientissimum & monasteria virorum ac fœminarum continentium cum suis præpositis plena ecclesiæ dimisit, vna cum bibliothecis, libros & tractatus vel suos, vel aliorum sanctorum habentibus, in quibus dono Dei qualis quantusq; in Ecclesia fuerit, noscitur, & in his semper viuere à fidelibus inuenitur: Iuxta quod etiam sæcularium quidam poëtarũ, suis iubens, quo sibi tumulum mortuo in agere publico collocarent, pro epigrammate finxit, dicens: Nota de Psalmis, quos pœnitentiales vocant. Migrat ad Dominum Anno 110. Sacrificium offertur pro eo defuncto. Nota de monasteriis

Viuere post obitum vatem vis nosse viator? Quod legis, eccè loquor: vox tua, nempe mea est.

Et in suis quidem scriptis ille Deo acceptus & charus sacerdos, quantum lucente veritate videre conceditur, rectæ ac sanæ fidei, spei & charitatis catholicæ Ecclesiæ vixisse manifestatur. Quod agnoscunt, qui eundem de diuinis scribentem legentes proficiunt. Sed ego arbitror plus ex eo proficere potuisse, qui eum & loquentem in ecclesia præsentem audire & videre potuerunt, & eius præsertim inter homines conuersationem non ignorauerunt. Erat enim non solum eruditus scriba in regno cœlorum, de thesauro suo proferens noua & vetera, & vnus negociatorum, qui inuentam preciosam margaritam, quæ habebat, venditis, comparauit: verumetiam ex iis extitit vnus, ad quos scriptum est: Sic loquimini, & sic facite: & de quibus Saluator dicit: Qui fecerit, & docuerit sic homines, hic magnus vocabitur in regno cœlorum. Peto autem impendio vestram charitatem, qui hæc scripta legitis, vt mecum omnipotenti Deo gratias agatis, Dominumq; benedicatis, qui tribuit mihi intellectum, vt hæc in notitiam & præsentium & absentiũ præsentis temporis & futuri hominũ, & vellem deferre, & valuissem: & mecũ ac pro me oretis, vt illius quondam viri, cũ quo annis fermè quadraginta Dei dono absq; amara vlla dissensione familiariter ac dulciter vixi, & in hoc sæculo æmulator & imitator existã, & in futuro omnipotentis Dei promissis cum eodẽ perfruar, Amẽ. *Matth. 13. Iacob. 3. Matth. 15*

DE TRANSLATIONE RELIQVIARVM S. AVGVSTINI EPISCOPI EPISTOLA PETRI ARCHIEPISCOPI MEDIOLANENSIS, QVI ET Oldradus dicitur ad Carolum Magnum Imp.

I. Domino Regum piissimo Carolo Magno Petrus Oldradus indignus Mediolanensium Archiepiscopus perennem in Christo coronam.

Opvs, quod celsitudo vestra, dum in vrbe Mediolani moraretur, mihi imponere dignata fuit, vt aliquid de translatione corporis beati Augustini Episcopi de Sardinia Papiam inquirerem, & fideli sermone celsitudini vestræ transcriberem: quantum humana fragilitas laborare potuit, elaboraui, & quod ex litteris & libris Regum Longobardorum, & etiam ex traditione multorũ legi & audiui, Deo adiuuante, breuiter scribam. Beatus Augustinus doctor Ecclesiarum Christi, post multa miraculorum signa, quibus in hoc mundo effulsit: post multam insudationem laborum, qua obstinationem hæreticorum rectum iter viẽ deprauantium oppugnauerat, Deo animam reddẽs, honorificè à fidelibus sepultus est in ciuitate Hipponensi, in Episcopatu suo, in Ecclesia sancti Stephani, currente anno Incarnationis Christi quadringentesimo trigesimo: ibiq; honorificè sepultus per

manum

lxxiv. manum discipulorum suorum, iacuit annis ferè quinquaginta sex: deinde in Sardiniam translatum est à fidelibus & Catholicis Episcopis: qui ob Christi fidem ab iniquo Trasamundo Rege vnà cum Fulgentio Ruspensi Episcopo, cũ innumerabilibus Christi fidelibus in eãdem insulam relegati fuerant, quo tempore Vuandali armis Africam vastabant: ne gemma & thesaurus tantus ab immundis spiritibus polluerẽtur, secum cum nonnullis aliis sanctorum reliquiis deportarunt. Ibi multis miraculis claruit annis ducẽtis viginti* tribus. In quo manifestum datur intelligi, quod quos Deus caros habet, ad sanctitatis eorum testimonium clarificat, & insignit virtutibus miraculorum.

Transfertur in Sardiniam. An. 504.

* ccxxi.

* ccxxcv.

II. VNDE Luithprando Asprandi filio Longobardorũ Rege, quo tempore à die obitus ipsius sancti, ducenti & octuaginta anni euoluti fuerant, regno Longobardorũ adepto, & perseuerante in vero religionis proposito, quippe qui protector & defensor fidelis Ecclesiarum Dei extitit, vir certè tanto principatu dignissimus, si prudentiam, sapientiam, consiliumq; quo plurimum valebat, quis inspexerit: iustitia autem & clementia ita insignis haberetur, vt difficilè iudicaretur, qua in re maiorem promereretur laudem, Christianissimus adeò fuit, ac religionis amator, vt nulla vnquã in regno templa sine suo suffragio ædificari permiserit: nam vt de cæteris taceam. Papiæ plurima templa ornatu mito construxit, donatis & additis multis castris & possessionibus: & præcipuè in palatio suo oratorium in honorem Saluatoris mundi extruxit, vbi & sacerdotes & clericos multos instituit, qui die noctuq; diuina officia exoluerent, attributis multis bonis, vt honestius & alacrius Deo inseruire possent.

Luithprandi pia opera.

III. ET primo regni sui anno donationem, quam beato Petro Aripertus Rex donauerat, confirmauit, scilicet Alpes Cottias, in quibus Ianua est, & quicquid ab ea Alpes vsq; ad Galliarum fines continebant. Et beato Petro Apostolorum principi in suburbio Papiensi monasterium construxit artificis opere excellenter ornatum, cui etiam indidit nomen, Cœlum aureum.

IV. BARBARORVM igitur infinita multitudo Sardiniam expugnare est aggressa: quam cum inuasissent, & subiugatã destruerent, loca etiam sancta violenter aggressi polluebant, inter quæ sepulcrũ B. Aug. Hæc cum iustitiæ cultor & amator religionis Luitprandus Rex audisset, à sanctæ memoriæ Petro Papiensi Episcopo, quẽ Rex maximo honore & summa reuerentia ob vitæ sanctitatem prosequebatur, videlicet coinquinari & inhonestè tractari sanctissimi Aug. locum: Legatos suos proceres nobiles cũ magno pondere auri & argenti transmisit in Sardiniã, vt corpus tanti sancti redimerent precio, & transferrent quamprimum ad ciuitatem Papiensem. Qui iussioni & desiderio piissimi Regis satisfacere cupientes, nauigio venerunt in Sardiniam, & redimentes corpus sanctum à barbaris, nauiq; illud imponentes, Dei misericordia & ingenti eorum gaudio plenis velis per tranquillũ mare in vnius die & noctis spatio perducti sunt ante portum & stationem Ianuensem: & per Legatos Regi quæ fecerant denunciarunt, & vt honorificè occurrerent ad reliquias tam gloriosi corporis suscipiendas.

Transfertur ex Sardinia. Ann. 725.

V. QVO audito, Rex immẽso gaudio perfusus, gratias ingentes Deo referebat, quod desideriũ suum impleuisset: omniq; negotio postposito, rogatis & conuocatis omnibus ciuitatũ suarum Episcopis, & vniuerso clero, vsq; ad finẽ agri Dertonensis ad suscipiẽdum tam præclarum Dei munus cum maxima humilitate processit: & more Dauidico, ad accipiendam Arcam Domini, & reponendam in decentiori loco, properabat cum innumerabili procerum & populi vtriusq; sexus multitudine, Deo gratias omnes agentes de tantis donis datis. Cum autem ad locum, vbi iacebat sanctũ corpus, appropinquasset, depositis regalis aulæ insignibus, nudatoq; capite & pedibus cũ tanta humilitate & deuotione procedebat, vt omnes qui aderant, mirarentur, & Deum super tanta deuotione piissimi Regis laudarent. Ad confessorem autẽ suum clarificandum misericors Dominus dignatus est multa miracula operari: multi enim aliquo officio corporis priuati aderant, qui recuperata sanitate, alacres ad laudem & honorem Dei vociferantes, læti ad propria remeabant. Vnde corpus beati confessoris cum laudibus & hymnis deferentes peruenerunt ad fines agri Dertonensis, ad prædium quod appellant Sauinatiense, vbi Rex Luithprandus cum vniuerso Episcoporum & procerũ comitatu pernoctantes, & debitum tanto patre officium dignè peragentes: Rex ipse tanquam vnus de plebe prope sanctissimi corporis reliquias nimio deuotionis zelo ardens pernoctauit.

2. Reg. 6.

VI. CVM autẽ aurora sequentis diei illucesceret, ad peragendum iter ad vrbem Ticinensem sistentes, nullo modo sanctum corpus mouere potuerunt. Cũ igitur plures ad feretrum accederent, nec quicquã proficerent: Rex Luithprandus scissis vestibus & deformata facie in terra deuolutabatur: quippe qui immenso desiderio tanti patris transferendi reliquias ad vrbẽ Ticinum æstuabat nimis: at tum omnino ab omni spe ceciderat posse amoueri sanctũ corpus. Quo miraculo omnes Episcopi & proceres stupebant, cogitantes intra se, quidnã Deus omnipotens indicare vellet de reliquiis tã gloriosi doctoris. Aderat inter cętum Episcoporũ sanctæ memoriæ Gratianus Nouariensis Ecclesiæ Præsul, vir multa doctrina præditus, & omni scientiarũ genere illustris, & verè Dei sacerdos, qui accessit confidenter ad Luitprãdum Regẽ, affirmans Dei misericordiam non verbis & actibus externis, sed magis votis & operibus implorandã. Quæ Rex libentissime monita audiens, facto voto, deliberauit, si Dominus Deus omnipotens corpus B. Aug. Ticinũ deferri permitteret, quod sup. à nominatum prædiũ Sauinariense Deo & Ecclesiæ B. Petri, ad quam ipsum sanctum corpus deferre volebat, perpetuò habendũ tribueret. Factũ est igitur, vt cum votum persoluisset, accederet ad feretrũ: qui cum corpus de terra leuare tentaret, ita leuissimum inuenit, vt nullo vlterius onere impediente, corpus beatissimum, quod prius nec moueri poterat à pluribus, modo non prohiberetur ferri à duobus: peragebant igitur inceptum iter, ingenti gaudio & exultatione laudantes Dei omnipotentiam, qui vota Regis tam facilè audisset.

VII. CVM autem in vrbe auditũ esset de aduentu Regis cum reliquiis beatissimi confessoris: ad suscipiendũ corpus sanctissimum omnes, qui residui fuerant, festinarunt occurrere, & cũ summo honore, vtpote tanto patri, debito, detulerunt cum hymnis & canticis, & totius populi concursu, summo gaudio perfusi, & reposuerunt in Ecclesia B. Petri in Cęlo aureo: Iure autẽ in Apostolica positus est Ecclesia, qui pro Ecclesiastica dimicans fide, diabolicas hæreticorum fraudes dispersit. Vbi etiam ad sanctitatis eius testimonium, ad argumentũ fidei posterorum, multis signis & miraculis claruit. Illud memoria dignũ contigit post translationem Papiã factam, quo Deo, beatoq; Patri August. gratã fuisse eam translationẽ innotuit: siquidem multi tactu sacrorũ pignorum tantum, ex variis morbis statim cõualuerẽt. Sed insignis fuit illa apparitio facta quibusdã Vltramontanis numero 40. qui petẽtes Romam, prope vicum Cauæ, Papia distantis circiter tria millia passuũ, quo membra fessa in longo itinere curarent, pernoctantes, circa secundam horam noctis ab Ecclesia quæ vicina erat, dicata sanctis martyribus Cosmæ & Damiano, videtunt egredi hominem habitu Pontificali ornatum, qui ipsis appropinquans percunctatus est, quo pergerent. Cum respondissent, se Romã ad basilicas Sanctorum Petri & Pauli proficisci, quatenus à Domino impetrarent liberari ab infirmitatibus, quibus vnusquisq; eorum afflictabatur: erant enim omnes infirmi, ideo Romã peregrinabantur, tum vt viserent sanctaloca, tum vt sanctorum meritis ibi quiescentiũ Deus eos sanaret. dixit illis Pontifex: Dirigite gressus vestros ad vrbem vobis vicinam, Papiam nempe, & ingredimini templum B. Petri in Cœlo aureo: ingressi sanabimini à languoribus vestris. quis esset, interrogantibus peregrinis, respondit, se esse Augustinum Hipponensem Episcopũ. His auditis, stupore & gaudio repleti, festinantes Papiam, & templum ingressi: clamantes dixerunt: Sancte Augustine, sicut pollicitus es, restitue nobis sanitatem. His vix pronunciatis, senserunt se pristinæ incolumitati redditos, & Deo, beatoque Augustino gratias agentes, ad propria læti & incolumes remearunt, narrantes mirabilia quæ fecerat Dominus intercessione tanti Doctoris. Dona autem, quæ piissimus Rex Luithprandus Ecclesiæ beati Petri donauit, tum in prædiis & possessionibus, quam in vasis auteis & argenteis & vestibus, ad Dei cultum pertinentibus, excedunt omnium

S. Augustin. apparuit quibusdam Vltramontanis infirmis.

omnium piorum & Catholicorum opinionem. Existimabat autem Rex ille, se tantum non posse donare ministris, qui custodiebant corpus B. Patris quod opinioni & voluntati suæ penitus satisfaceret. Et tanto gaudio ad corpus sancti viri receptum repletus est, quod die ac nocte in hymnis & canticis Dei cum clericis & sacerdotibus in Ecclesia pernoctaret, & tanquã vnus de ministris in canticis Dei & psalmodia se exerceret. Hæc translatio corporis sancti Augustini facta fuit pridie Kalendas Martij, sedente in sancta Petri Sede bonæ memoriæ Gregorio eius nominis secundo. Excellenti amplitudinis vestræ per multa annorum curricula Rex Regum Christus Dominus sua dignetur custodire potentia. Datum in vrbe Mediolani anno salutiferæ Incarnationis Domini septingentesimo nonagesimo sexto.

Mitra S. Augustini & baculus pastoralis ex Hippone regio simul cum reliquiis in Sardiniam transportata sunt, quæ, corpore Ticinum translato, ibidem hactenus asseruantur. Vide Baron. in notis ad Mart. hoc die.

DE S. IVLIANO MARTYRE, AVTHORE BEATO GREGORIO ARCHIEPISCOPO TVRONENSI.

AN. 290.

I. MAGNVM in nobis quodammodo igniculum ad iustitiæ suæ adipiscendum semitam, pietas diuina succendit, cum dicit: Oculi Domini super iustos, & aures eius ad preces eorum: Ostendens, quod qui iustitiam ex toto corde dilexerit, cum precatus fuerit, audiatur à Domino. Vtinam quisque nostrum cum hæc tentare cœperit, statim spretis mundi scandalis, neglectis concupiscentiis vanis, derelictisque semitis prauis, iustitiæ viam expeditus & sine impedimento sæcularium actionum, conaretur irrepere. Per hanc enim viam Abel iustus suscipitur, Enoch beatus assumitur. Noë reseruatur, Abraham eligitur, Isaac benedicitur, Iacob dilatatur, Ioseph custoditur, Moyses sanctificatur, Dauid prædestinatur, Salomon ditatur, tres pueri inter incendia torulenta vaticinantur, Daniel inter innocuas bestias pascitur: Per hanc viam Apostoli diriguntur, Martyres beati glorificantur Et qualiter, inquis? Scilicet dum infirmos curant, mortuos suscitant, præsentia contemnunt, futura desiderant, tortores despiciunt, pœnas non sentiunt, ad cælestia regna contendunt. Quod proculdubio virtute propria non obtinerent nisi per viam iustitiæ rectissimè incedentes, à Domino auditentur. Sic & inclytus martyr Iulianus, qui Viennensi ortus vrbe, Aruernis datus est martyr, ab hoc igne succensus, hæc concupiuit, ac mente tota desiderauit. Quia cum esset apud beatissimum Ferreolum, iam tunc martyrij ardore flagrabat: qui relictis diuitiis ac propinquis, tantum ob solius amorem martyrij Aruernis aduenit. Sed nec hoc sine diuino mandato peregit, cum tunc persecutio in Viennensi vrbe ferueret. Legerat enim Dominum prædixisse. Si vos persecuti fuerint in ista ciuitate, fugite in aliam. Contulit ergò se hic in Aruerno territorio, non metu mortis, sed vt relinquens propria, facilius peruenirет ad palmam, metuebat enim, nè ei parentes essent obuij, si inter eos hoc certamen iniuisset: & perderet miles Christi coronam gloriæ, si legitimè non certasset. Igitur instante persecutione, ad Briuatensem vicum, in quo fanatici erroris neniæ colebantur, aduenit. Et cum insequi aduersarios nutu Dei sensisset, à vidua quadam se occultari deprecatur. Quem illa tegens, ilico martyre poscente detexit: qui suis insecutoribus ità dixit: Nolo diutius commorari in hoc sæculo, quia sitio tota animi auiditate iam Christum. At illi educta vibranti dextera framea, deciso capite, in tres [vt ita dicam] partes gloriosus diuiditur martyr. Nam caput Viennæ defertur, artus Briuate recondunturur, felix anima à Christo conditore suscipitur. Senes quoque, qui sacrum corpus mancipauerant sepulturæ, ità reintegrati sunt, vt in senectute summa positi, tanquam iuuenes haberentur. Caput quoque eius Ferreolus martyr accepit: completoq; certamine, tam illius membra, quàm istius caput, in vnius tumuli receptaculo collocantur. Quæ nè cui quam fortassis videatur incredibilis esse narratio, quæ audiui gesta, fideliter prodam.

28. AVGV. *Psalm* 33. Iustorum orationes exaudit Dominus.

Patria S. Iuliani.

Matth. 10.

Sitit tota animi deuotione Christum.

Caput ei amputatur.

Nota miraculum.

QVODAM tempore, dum ad occursum beati Nicetij antistitis, vsq; Lugdunum processissem, libuit animo non aliter, nisi orationis causa. Viennam adire, & præcipuè sepulcrum visitare Ferreoli martyris gloriosi. Insederat enim menti, propter antiquam dilectionem eorum, me sic esse eius alumnum, vt Iuliani. Deniq; oratione facta, erigo oculorum aciem ad tribunal, conspicioq; in eo versiculos hoc modo conscriptos.

Heroas Christi geminos hæc continet aula: Iulianum capite, corpore Ferreolum.

Nicetius Episcopus Lugdunensis.

II. CVMQ; hæc legens, æditiuum consulerem, cur hæc scripta sic fuerint, respondit: Basilica sancti martyris Ferreoli super ipsum Rhodani litus ab antiquis fuerat collocata. Denique cum impulsante violentia amnis, porticus, quæ ab ea parte erat locata, corrueret, prouidus sacerdos, Mamertus nomine, qui tunc Viennensem regebat ecclesiam, ruinam futuram præueniens, aliam basilicam eleganti opere & in ipsa mensura sagaci intentione construxit, illuc sancti martyris transferre cupiens corpus. Aduenit autem ad hoc opus Abbatum atque Monachorum magnus numerus, vigilataque nocte, accepto sarculo fodere cœperunt. Cumque in profundo descenderent, tria sepulcra reperiunt, ac confestim stupor mentes spectantium inuadit. Nec quisquam erat certus, quisnam esset beati martyris tumulus. Igitur cum starent omnes in hebetate mentis attoniti, inspirante [vt credo] diuinitate, vnus ex circunstantibus exclamat, dicens: Antiquitus referri solitum erat, & celebri per populos sermone vulgatum, caput Iuliani Confessoris in sepulcro retineri martyris Ferreoli. Sic opertorio amoto, vnusquisque consideretur, & sic potest, quæ sint membra Ferreoli martyris, protinus inueniri. Hæc audiens sacerdos, cunctos iubet in oratione prosterni. Qua impleta, procedit ad tumulos: detectisq; duobus, singulos in his quiescentes inuenit viros. Cumque aperuisset & tertium, inuenit in eo virum iacentem illæso corpore, integro vestimento: qui deciso capite, caput amplexus aliud, brachio detinebat. Erat enim acsi nuper sepultus, neque pallore faciei demutatus, neque capillorum decisione turpatus, neque vlla putredine resolutus: sed ità integer & illæsus, vt putares eum adhuc sopore corporeo detineri. Tunc antistes gaudio magno repletus, ait: Hoc esse cadauer Ferreoli, hoc est caput Iuliani martyris, dubium non habetur. Tunc cum magno psalterio plaudente populo, in loco, vbi nunc est, adoratur Domino annuente. Hæc autem vt ad sepulcrũ martyris ab ipso æditiuo cognoui, fideliter retuli. Præbet tamen huic operi testimoniũ Sollius noster, ipsi Mamertó scribẽs his verbis: Tibi soli concessa est in parte orbis occidui, martyris Ferreoli solida translatio, adiecto nostri capite Iuliani. Vndè pro compensatione deposcimus, vt nobis indè veniat pars patrocinij, quia vobis hinc rediit pars patroni.

Mamertus Episcopus Viennensis.

Corpus S. Ferreoli integrum reperitur cũ capite S. Iuliani.

III. IN loco autem illo, quo beatus martyr est percussus, fons habetur splendidus, lenis, dulcibus aquis vberrimus, in quo & à persecutoribus caput amputatum ablutum est, de quibus aquis multæ sanitates tribuuntur infirmis. Nam sæpè cæcorum oculi, ab his tacti, illuminati sunt: tertianarum quartanarumq; febrium ardoribus accensi, vt potatũ, qui patiuntur, iuerint, conquiescunt. Nam & si quis graui laborans incommodo, inspirante martyre desiderium habuerit hauriendi, protinus vt hauserit, conualescit: & ità velociter extinguitur vis febrium, ceu si videas super immensum rogum proiectis vndis incendia vniuersa restingui.

Nota vim aquarum, quibus ablutum est caput S. Iuliani.

IV. POST passionem verò beati martyris ac fama præeunte de senibus, qui, dum sanctos artus sepulturæ mandarent, fortitudini pristinæ fuerint restituti, multa ibi beneficia expetentes credentesque, indulgente martyre, consequuntur. De quibus pauca perstringenti deprecor veniam condonari, quod me minus vel peritum, vel idoneum ad hæc narranda cognosco, nec imbutum grammaticis artibus, nec literis liberalibus eruditum. Sed quid facio, quod impellit me amor patroni, vt nequeam hæc silere? Vinctus quidam ab Hispanis & carceri deditus, apud Imperatorem Treueri cum capitali diiudicatus sententia tenebatur. Quod coniunx illius cognitum, dum tumulare

Multi ægri pristinæ sanitati restituuntur ad eius sepulchrum.

viri